

EDGAR ALLAN POE

«Το κοράκι» και άλλες σκοτεινές ιστορίες

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΓΙΑΝΝΙΣΗΣ

ΤΟ ΚΟΡΑΚΙ

Θα 'ταν κάποτε μεσάνυχτα, ενώ εγώ με μάτια μισάνοιχτα,
Ξενυχτούσα σκυμμένος πάνω σε βιβλία αλλοτινά,
Κι ενώ με σιγόπαιρνε ο ύπνος, ξαφνικά να 'σου ο κτύπος,
Στης κάμαράς μου την πόρτα χτυπάει σιγανά.
«Επισκέπτης θα 'ναι» μουρμούρισα «και χτυπάει την πόρτα σιγανά –
Τούτο θα 'ναι μοναχά».

Ω, θαμάμαι, Δεκέμβρης ήτο, τα χιόνια σαβάνωναν τον οίκο,
Και οι φλόγες στο τζάκι σιγοσβήναν εδώ και ώρα.
Το ξημέρωμα ποθούσα, μήπως κάπως την ξεχνούσα
Εκείνη που αγαπούσα –τη χαμένη μου Ελεονόρα–
Την κόρη εκείνη που οι αγγέλοι ονομάσαν Ελεονόρα –
Κι εδώ, ανώνυμη, για πάντα και τώρα.

Και της κουρτίνας το ψιθύρισμα, μου θύμισε του νεκρού το σφύριγμα
Και την ψυχή μου ο τρόμος τυραννά
Την καρδούλα μου μήπως κι ηρεμήσω, μάταια προσπάθησα
να με πείσω
«Επισκέπτης θα 'ναι και χτυπάει της κάμαράς μου την πόρτα σιγανά –
Κάποιος επισκέπτης βραδινός που χτυπάει της κάμαράς μου
την πόρτα σιγανά –
Τούτο θα 'ναι μοναχά».

Θάρρεψε αμέσως η ψυχή μου και βρήκε δρόμο η φωνή μου,
«Κύριε» είπα «ή κυρία, συγχωρέστε με, σας ζητώ ταπεινά·
Ξέρετε, εγώ μισοκοιμόμουν, στον Μορφέα παραδινόμουν,
Όταν απέξω σταθήκατε και την πόρτα μου χτυπήσατε, να,
έτσι σιγανά,
Που ούτε καν σας άκουσα» –και να σου την πόρτα ανοίγω μονομιάς–
Κι έξω μόνο σκότος κι ερημιά.

Μπροστά στο έρεβος στεκόμουν, για ώρα αναρωτιόμουν, φοβόμουν,
Κι ονειρευόμουν οράματα μυστήρια, απατηλά,
Μα η σιωπή ήταν βαριά και ξάφνου μες στη σιγαλιά
Μια λέξη ακούστηκε μονάχα, «Ελεονόρα!», έτσι δα, ψιθυριστά,
Σαν το ψιθύρισα, η πλώ μετέφερε το όνομά της «Ελεονόρα!»
μουρμουριστά,
Αυτό θα 'ταν μοναχά.

Στην κάμαρη γύρισα και μπήκα, στην καρδιά μου φώλιαζε
μια σφήκα,
Και ξάφνου το χτύπημα ακούστηκε πιο δυνατά.
«Να δεις» είπα «να δεις που κάποιος στέκεται έξω από το παραθύρι·
Για να δω τι συμβαίνει και να εξερευνήσω το μυστήριο αυτό πια –
Μισό λεπτό να ηρεμήσω και να εξερευνήσω το μυστήριο αυτό πια –
«Ο άνεμος θα 'ναι μοναχά!»

Ευθύς ανοίγω τα παντζούρια και ω Θεοί! Αφήνω μια κραυγή,
Καθώς κοράκι αρχοντικό στην κάμαρη περνά.
Να υποκληθεί δεν καταδέχτηκε μπρος στον κύρη που το υποδέχτηκε·
Επάνω από την πόρτα μου κούρνιασε, διόλου σεμνά –

Κούρνιασε επάνω σε μια μαρμάρινη Αθηνά –
Κούρνιασε και κάθισε μοναχά.

Το μαυροπούλι μ' έκανε τη θλίψη για λίγο να ξεχάσω και ολόψυχα να
χαμογελάσω,

Από την όψη, όλο χάρη, που σαν αριστοκράτης είχε πάρει,

«Κι αν το λοφίο σου ξυρίσαν κι έτσι φαιδρό σε αφήκαν.

Δειλό δεν είσαι, κοράκι που φτερουγίζεις στη νυχτιά –

Πες μου ποιο είναι το όνομά σου, αν έχεις μιλιά!»

Και είπε το κοράκι, «Ποτέ πια».

Πόσο εθαύμασα το πτηνό ετούτο, που με φωνή σαν από βελούδο

Μου έλεγε ανοποσίες – πράγματα απλοϊκά·

Πάντως οφείλω να παραδεχτώ πως όσο κι αν το καλοσκεφτώ

Δεν έχω ξανακούσει σε άλλου την κάμαρη να έρθει τόσο αργά –

Κοράκι μαύρο και να κουρνιάσει πάνω σε μιαν Αθηνά,

Λέγοντας πως το λένε «Ποτέ πια».

Μα το κοράκι μόνο καθόταν, βλοσυρό, σαν να σκεφτόταν,

Αλλά μονάχα δύο λέξεις η ψυχή του είχε να πει.

Τίποτ' άλλο δεν ξεστόμιζε, ούτε πούπουλο δεν θρόιζε –

Μέχρι που 'πα «Οι φίλοι μου φύγαν μακριά –

Και την αυγή θα μ' αφήσει, σαν τις ελπίδες που φύγαν σαν πουλιά».

Και το πτηνό είπε, «Ποτέ πια».

Ξαφνιάστηκα στ' αλήθεια, που μίλησε με τέτοι' ακρίβεια,

«Αναμφίβολα» είπα «τούτο ξέρει μοναχά,

Θα τ' άκουσε από κάποιον αφέντη που είχε την ψυχή σπασμένη

Και οι θλίψεις τον βασανίζουν ολημερίς τον φουκαρά –
Έβλεπε την ελπίδα του σιγά σιγά να ξεψυχά
Κι εκείνον να λέει «Ποτέ πια».

Μα το κοράκι μ' έκανε τη θλίψη να ξεχάσω κι ολόψυχα να χαμογελάσω,
Και μια καρέκλα έφερα στην πόρτα ευθύς μπροστά·
Στη βελούδινη τη θέση, με βασάνιζε μια σκέψη
Ο νους μου τώρα την αλήθεια αναζητά –
Γιατί αυτό το ζοφερό πουλί μ' αποζητά
Και μου λέγει «Ποτέ πια».

Μοιραία μου μαύρισαν οι σκέψεις και δεν έβρισκα τις λέξεις
Για ν' απαντήσω στο κοράκι που με κοιτούσ' από ψηλά·
Έγειρα λίγο το κεφάλι, πάνω στο δικό της προσκεφάλι
Που το καντλήι φωτίζε σαν εκείνη τη βραδιά,
Με το βιολετί βελούδο του σαν εκείνη τη βραδιά,
Και το μάγουλό της δεν θα ξαναγγίξει ποτέ πια!

Μ' έπνιξε το πυκνό ντουμάνι, των αγγέλων το λιβάνι
Που βηματίζουν μες στην κάμαρα αργά.
«Δύστυχε» έκρωξα «ο Θεός δεν σε λησμονεί – με τους αγγέλους σε
λυτρώνει
Απέβαλε τη θλίψη πριν να 'ναι αργά!
Την Ελεονόρα ξέχνα, πέσε στις λήθης την αγκαλιά!»
Και το κοράκι είπε, «Ποτέ πια».

«Α, προφήτης είσαι!» είπα «ή στοιχειό –προφήτης ή πλάσμα
διαβολικό!–

Ο πειρασμός σ' έφερε εδώ ή τ' ανέμου η μανία κι η μοναξιά,
Από τον ουρανό διωγμένο, πλάσμ' απαίσιο, στριμμένο –
Σ' ένα σπίτι στοιχειωμένο που δεν βρίσκω ξενοιασιά –
Πες μου αλήθεια, σ' ικετεύω, θα βρω στη Γαλαάδ παρηγοριά;»
Και το κοράκι είπε, «Ποτέ πια».

«Α, προφήτη, ζοφερό στοιχειό –προφήτη, μα και πλάσμα διαβολικό!–
Σε ικετεύω, δείξε μου έστω λίγη ανθρωπιά,
Και πες μου αν στις Εδέμ τον κήπο, την καλή μου θ' αντικρίσω –
Την παρθένα που 'χει αγγέλους για συντροφιά –
Την ολόλαμπρη παρθένα που 'χει αγγέλους συντροφιά;»
Και το κοράκι είπε, «Ποτέ πια».

«Αυτή να 'ναι η τελευταία σου λέξη, εδώ τελειώνει αυτή η σχέση –
Να γυρίσεις ξανά στου Κάτω Κόσμου τη μοναξιά!
Χάσου τώρα, δίχως ίχνος, προτού να σβήσει αυτός ο λύχνος!
Προτού καν με πάρει ο ύπνος – φύγε από την Αθηνά!
Μην με κατατρώς άλλο, εξαφανίσου στα σκοτεινά!»
Και το κοράκι είπε, «Ποτέ πια».

Και το κοράκι είναι εδώ, ακόμα, επάνω στις κάμαρες την πόρτα
Από της θεάς το μαρμάρινο κεφάλι με κοιτά·
Με μάτια πύρινα σαν δαιμόνου, μήτε θεού και μήτε ανθρώπου,
Σημαίνει το πέρασμα του χρόνου και την ψυχή μου καρτερά·
Αυτή που δεν θα φύγει ποτέ απ' αυτή τη σκιά
Ποτέ από εδώ και πια!

«Το κοράκι» και άλλες σκοτεινές ιστορίες

Ο Έντγκαρ Άλαν Πόε, μία από τις σημαντικότερες μορφές της αμερικανικής λογοτεχνίας του 19ου αιώνα, άσκησε βαθιά επιρροή στους μεταγενέστερους συγγραφείς, ιδιαίτερα στους Γάλλους συμβολιστές ποιητές, όπως ο Μποντλέρ και ο Μαλαρμέ. Το έργο του επίσης επηρέασε αποφασιστικά τη σύγχρονη λογοτεχνία, από την *Έρημη Χώρα* του Τ. Σ. Έλιοτ έως τη *Λολίτα* του Βλαντίμιρ Ναμπόκοφ.

Με εξαιρετική δεξιοτεχνία στη γλώσσα και την αφηγηματική τεχνική, ο Πόε συνδύασε την ακρίβεια της μορφής με μια μοναδική, σκοτεινή και πρωτότυπη φαντασία. Η παρούσα συλλογή περιλαμβάνει το εμβληματικό ποίημά του «Το κοράκι», καθώς και ιστορίες που εξερευνούν τις πιο αινιγματικές και σκοτεινές περιοχές του ανθρώπινου ψυχισμού.

Ανοίκεια και αλλόκοτη, η γραφή του αμφισβήτησε τις λογοτεχνικές συμβάσεις, συγκλόνισε τους αναγνώστες και προκάλεσε τον θαυμασμό των κριτικών. Μια συλλογή που αποκαλύπτει τη διαχρονική δύναμη της πέννας ενός από τους πιο επιδραστικούς συγγραφείς όλων των εποχών.

